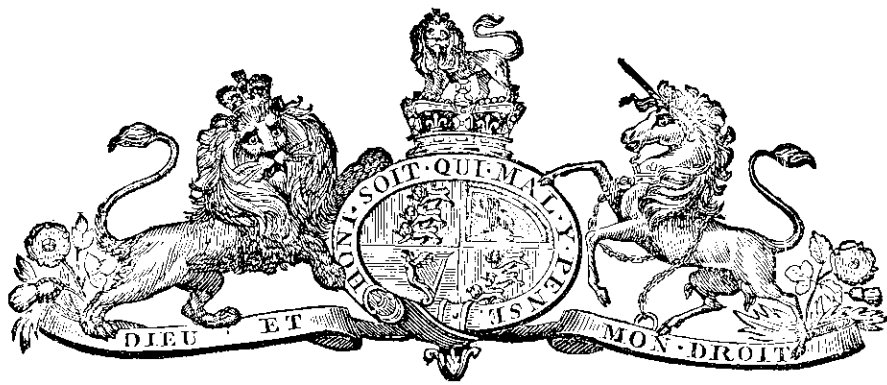

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HANUERE 8, 1885.

“TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1880.”

He Panuitanga ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e tu ai te Kooti hei Whakawa i o ratou Take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga piihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 18 o nga ra o Pepuere, 1885, e te Kooti Whenua Maori ki Mangonui. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua whenua me haero ki reira. Ka oti te whakawa, ka puta te Tiwhiketia ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti: heoi ano, he tino whakaotinga tena; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri. Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o to Kai-whakawa Tuturu i Mangonui.

NA TE HAMANA, Rehita.

Kooti Whenua Maori, Akarana, Tihema 22, 1884.

Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga Whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
1	Heremaia To Ara, Hana Karena	Pahuhu, e tata ana ki Kaero	Timata i te awa o Kaero, ka rere tonu i te kahiwi e ahu ana ki te Tonga, ka pa ki Okorou, ka huri ki te Marangai, ka pa ki Ngatotoiti, ka huri ki te Hauraro, ka pa ki Nihopaoa, ka marere ki te wai o Kaero, ka haero i te awa nui o Kaero, ka tutuki ki te timatanga.
2	Rapuhana Tohi, Rupene Paerata, Ngatai, Ngaputu	Matawaia, e tata ana ki Mangonui	Ahu ki te Marangai, Pikorako, Kaikoheru, Te Poka, ka ahu ki Rawhiti, Paatiki, Kaikakau, ka ahu ki te Tonga, Punatau, Papakawau, Matatu, Maumau, Te Puriri, Waipuna, ka hono ano ki Pikorako.
3	Pene Korako, Kepa Horo, Te Waka Rangau, Timoti Puhipi, Poraima Kapa, Hone Riwhi	Motuopao, e tata ana ki Mangonui	He motu.
4	Pene Korako, Waka Rangau, Paora Wahapu	Motuopao, e tata ana ki Parengarenga	Te taha ki te Hauauru, he moana; te taha Marangai, he moana; te taha ki te Tonga, he moana; te taha ki Tiu, he moana
5	Kingi Rakena	Waiaua, e tata ana ki Mangonui	Timata i te raina a Hone Piria i te wai nui o Waiaua, ka tutuki ki te raina a Te Kakana, ka haere i taua raina, ka tutuki ki te raina a Patara i te wai o Waitotoki, ka tutuki ki te taha tai, ka haere i te taha tai, ka tutuki ki te timatanga.
6	Timoti Popata, Hare Reweti	Te Waiuku, e tata ana ki Mangonui	Timata i te pecke o Te Rangirangia, ka haere i roto i te awa, Te Iringapote, ka ahu ki te Tonga, Te Hemootepore, ka huri ki te Marangai, Piripakonga, ka haere i te raina a Pikimea, ka tutuki ki te timatanga.
7	Wiremu Paratene, Neho Popata, Te Teira Ikaroa, Hare Roweti Ikaroa, Wiremu Ikaroa, Tamati, Wiremu Irimana, Parahiku, Timoti Popata, Pataropa Kukupu, Heta-raka Komene, Henare Paora	Te Kohanga, e tata ana ki Mangonui	Te Kohanga, Wharekie, Te Kawakawa, Te Waiangakau, Otamakuku, Te Toa-nga, ka haere i te raina o Taipaku, Ohia, Waitiotio, Paremata, Tamocowaiwai, Mangokarikari, Waikakari, te kokonga o Hotutea, Te Raupo, Rangiputa, ka tao ki Te Kohanga.
8	Hakaraia Awarau, Matenga Paerata, Pukepoto, Te Iri-nana Parahiku, Timoti Popata, Hupata Kaka, Paraone Tu-whare, Tamati Wiremu, Hare Aperahama, Ho Wiremu, Nopera Kuka, Tamati Aoraea	Whakariki, e tata ana ki Mangonui	Whakariki, Te Kengakahu, Kaiwaka, Waihorohore, Rangitoto, Paharakeke, Papatou, ka huri, Te Rapawhaki, Toututu, Te Papau-ma, ka huri, Waikaramu, ka paoro ki Whakariki.

Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
9	Hare Roweti, Rapuhana Tohe, Teira Ikaroa. Matenga Paorata, Timoti Popata	Mataita-nga roa, etataana ki Mangonui	Ka timata i Mataitangaroa, te roto o Te Peropero, ka tika i taua roto, ka puta ki Paangakore, ka huri ki te Tonga, Pakiakatehara, Rewharewha, Mauritaakina, Otaraopaka, ka huri ki te Tonga Hauauru, ka haere i te raina o Whiwhero, Te Arawhata, Te Raepoka, ka huri, ka kake ki Te Lookahiwiwiroa, ka tutuki ano ki Mataitangaroa.	13	Henare Wiremu, Himi Kahoe, Pene Te Pae, Hehi Wharearau	Puketu, etataana ki Mangonui	He pa, kei te ngutu awa o Aareere, kihai i maweho atu i Te Taitiniu nga rohe, Timata i Te Arawhata, haere ana i te taha ki te Hauauru, ka tae ki Te Turuma, ka huri ki te taha ki te Kotiu, ka tae ki Te Pureiwhitiniui, ka huri ki te taha ki te Tonga, Waitewawa, ka huri ki te taha ki te Hauauru, ka tae ano ki Te Arawhata.
10	Charles William Hadfield, Himi Kahoe, Timoti Puhipi, Pene Te Kaitoa, Hirama Tukariri, Tipene Taha, Karenna Kiwa, Reihana Matiu, Wiremu Pikaahu, Rutene Tewa, Tahere Pororua, Hona Kahoe, Matiu Tauhara, Te Kingi Rakena, Hehi Wharearau	Pukekaroro, etataana ki Mangonui	Timata i Pukekaroro, Ruatara, Opoi, ka haere i te rohe o te whenua i tukua ma Himi Poto, ara, o Koekoca pihi, haere tonu, Marhipounamu, ka haere i te rohe o te whenua i tukua ma Tame Heripi, ara, o Otanenui pihi, haere tonu, Pumanawa, Te Karatakeke, haere tonu ano i taua rohe, ka kati ki te rohe o te whenua i tukua e Te Waakama Tate, ara, o Whoto pihi, ka haere tonu i te rohe o taua whenua, ka tuki ki tetahi pihi kua Karaina Karaatitia ki a Topi Taranui, ara, o Te Kuini poraka, ka haere i runga i te raina o taua pihi, ka tuki ki te raina o te whenua i tukua e Wharema Himi Parikena, ara, o Parengamarumaru pihi; ka haere tonu te rohe o tenei poraka, a tuki noa ki te raina o Te Ikatiritiri poraka, ka haere i runga i te raina o taua Ikatiritiri, tuki noa ki te raina o te whenua i tukua e Mahuika ma Tiwhi Rataoro, ara, o Tangitepurupuru poraka, ka haere tonu tenei rohe tuki noa ki te raina o Oruru, te whenua a te Kawanatanga, haere tonu, Terna, Pekebohoro, Kahumaire, Kaiwhetu, Te Papawi, ka tuki ki te raina o Aputewaka, te whenua kua Karaina Karaatitia ki a Ngatai me etahi atu, ka haere tonu i te raina o taua poraka, ka tuki ki te raina o Parihi poraka, te whenua kua Karaina Karaatitia ki a Te Rakena Waiaua ratou ko etahi atu, ka haere tonu i runga i taua raina, ka tae ki te timatanga mai, ki Pukekaroro.	14	Tipene Taha, Himi Kahoe, Wiremu Pikaahu, Hohia Pawhau, W. Hakitara, Nopera Puru	Waipuna, etataana ki Mangonui	Timata i te peke o Te Ikatiritiri poraka, ka haere i te taha o Taipa awa, ka tutuki ki te peke o te whenua o Kemara, ka huri ki te Tonga, ka haere i runga i te raina a Kemara, ka marere i te awa o Te Toi, ka huri ki te Raki, ka tutuki ano ki te peke o Te Ikatiritiri.
				15	Timoti Popata, Neho Popata, Pataropa Kuku-pa, Hakaraina Awarau	Katikati, etataana ki Mangonui	Ka timata i Katikati, Te Hunoke, Whangaimokopuna, Te Rapo, ka huri Te Roto, ka huri, ka tutuki ano ki Katikati.
				16	Te Wiremu Pikaahu, Reihana, Rutene, Hare Roweti, Tipene Te Waaka, Timoti Puhipi, Paki Karaka, Rata Te Ahi, Kihirini, Himiona, Rapuhana, Nopera Munu, Iehu, Hori, Rawiri, Nopera Puru	Rangikapiti, etataana ki Mangonui	Rangikapiti, Ruatara, Pukekaroro, Ohao, Kaiwhetu, ka huri ki te Hauauru, Kahumaire, Pekebohoro, Te Rua, Purahokino, Te Atakomuhumu, ka huri ki te Marangai, Te Kowhai, te raina a Tiwi, ka kake, ka heke, te wai o Te Toi, Ohweto, Opoi, Te Karatakeke, Otanenui, Te Kopua, Koekoca, Marhipounamu, Patana, Te Raehoe, Kaiparera, te raina a Himi Poto, ka tutuki ki Rangikapiti.
				17	C. W. Hadfield, Irima Parahiku, Himi Kahoe, Wi Hopihana, Himiona Marupo, Hare Roweti, Putete Heke, Kerehama Hamiora, Rapihana Huhu, Utika Huru, Wi Keepa, Horea Marupo	Taipaku me Kaurerewa, kei te Takiwa o Mangonui	Piranui, Mangatawa, Wainanga, Putaaraukai, Omatiti, Motumapau, Ngatoke, Whakarongotutuki, Te Papa, Waetaro, Pakipakirua, ka hono ki Piranui, ka haere i te raina o te whenua i tukua ki a Te Pikimia, Mangakohara, Te Kaha, ka huri ki te Hauauru ma Tonga, ka haere tonu, tae noa ki te raina o Otaraopaka poraka, haere tonu, ka huri ki te raina a te Kawanatanga, ka huri ki te Marangai, Te Whaitiwhaitianga, Puke-toetoe, Werowero, Ohia, Kaurerewa, Te Toanga, Te Karaka, Te Putaaraukai, ka tuki ki Piranui.
11	Charles William Hadfield, Hera Kiriwi Pereiha, Wiremu Pikaahu, Hone Te Karu, Henare Keepa, Pirika Pua	Parapara, etataana ki Mangonui	Timata i Paawha, haere tonu, Waiangarua, Paemana, ka huri ki te Hauauru, Touparawera, Te Waiwhakahirero, ka haere i te awa, ka puta ki Te Rakaupahore, ka huri ki te Marangai, Tirotowhona, Ngatuhiwi, Te Papa, ka ungutu ki Paawha.	18	Pene Te Kaitoa, Reihana Ngatote, Wi Hakitara, Matiu Tauhara	Parengamarumaruru, etataana ki Mangonui	Timata i te raina o Te Ikatiritiri, ka haere i te awa o Te Toi, ka tuki ki te raina o te whenua a Topi, ka huri ki te Hauauru, ka marere ki Te Kauri, ka huri ki te Hauauru ma Tonga, Waipuna, Parengamarumaruru, Mamaru, ka tuki ki te raina o Te Ikatiritiri, ara, ki te timatanga mai.
12	Tipene Taha, Pene Te Kaitoa, Henare Wiremu, Hetaraka Pawhau	Te Korihi, etataana ki Mangonui	Timata i Te Korihi, ka ahu ki te Tonga, ka marere i Te Hangobango, ka tuki ki te raina o te whenua a George Thomas, ka haere i runga i taua raina, ka tuki ki Te Kauhanga, ka huri ki te Hauauru, ka haere ka tuki ano ki te timatanga, ki Te Korihi.	19	Pene Te Kaitoa, Wi Hakitara, Peroha Matiu	Parengamarumaruru, i te takiwa o Mangonui	Ka timata i Mamaru, ka ahu ki te Tonga, ka marere ki te wai o Te Toi, ka huri ki te Marangai, ka tutuki ki Te Puriritahi, ka huri ki te Kotiu, ka marere ki te wahapu o Taipa, ka huri i reira ka tutuki ki te timatanga.

Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga Whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga Whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
20	Tipene Taha, Hohaia Pauhau, Eru Aperahama	Haumapu, etataana ki Mangonui	Timata i Taumatatui, Haumapu, ka haere i te awa o Waikainga, ka tae ki te rohe o te whenua o Bell Welles, ka haere i taua rohe, ka tae ki te timatanga mai, ara, ki Taumatatui.	27	Te Huirama Tukariri, Renata Te Ngahuru, Ihaia Tukariri	Waiaua, i te takiwa o Mangonui	Ka timata i Waitotoki, haere tonu i roto i te wai nui, ka tae ki Tangiteperere, ka huri, ka haere i roto i to manga, ka peeke, ka huri, ka tae ki te peeke a Hami Kemara, haere tonu, ka marere ki te wai o Patea, ka huri haere tonu i te wai o Waiparera, ka puta i Waiaua, ka huri, ka haere i te ono, ka tutuki ki te timatanga.
21	C. W. Hadfield, Pera Hakena, Panapa Kira, me etahi atu	Te Whau, etataana ki Whangaroa	Mangakowhara, Te Whau, ka haere i te raina o te whenua a Mr. King, Te Puaokaimatua, Mangatawai, ka huri ki te Marangai ma Tonga, Te Waitotenga-herere, Tahanga, ka huri Tuteporo, Te Whatateriri, ka huri ki te Hauauru, Whakawhana, Whetengu, ka huri ki te Kotiu, ka kati ki Mangakowhara.	28	Wi Hakitara, Pereiha Matiu, Himi Kahoe, Tipene Taha, Hohaia Pauhau, Nopera Puru	Waipuna, kei Taipa, i te takiwa o Mangonui	Ka timata i Ikaitiritiri, tae noa ki te wai Owheo, ka huri ki roto, ka huri ki te Tonga Hauauru, haere ana i te awa o Te Toi, ka tahi ka huri ki te awa o Taipa, haere ana runga i te raina a Hami Kemara, ka tutuki ano ki te peeke a Hami Kemara, ka huri ki te waiapu o Taipa, tae noa ki te peeke o Ikaitiritiri.
22	C. W. Hadfield, Pera Hakena, Panapa Kira, me etahi atu	Te Mataa, i te takiwa a Whangaroa	Whakaniwha, Otamahao, ka huri ki te Hauraro, ka haere i te raina a Te Hapa, Ohapehape, Ngatokaturua, Taumatawahine, Te Akatarere, Te Katote, ka haere i te raina a te Kawanatanga, Manginangina, ka huri ki te Marangai, Te Ketetawa, Rotorua, Taunapare, Omanihi, Te Hou, Pungaere, Mangakowhara, ka huri ki te Hauraro, ka kati ki Whakaniwha.	29	Te Teira Ikaroa, Te Irimana Parahiku, Hare Reweti Hukakere, Puteto Heke	Pukewhau, Taipaku, i te takiwa o Mangonui	Ka timata i Pirauui, Mangatawa, Waingau, Te Putaaraukai, ka huri ki te Marangai, Te Karaka, Te Toanga, Kaurerewa, Ohia, ka huri ki te Tonga, Werowero, Puketoetoe, Te Whatiwhatianga, Kokopu, Mauritakina, ka huri ki te Hauauru, Mangatete, Te Kaha, Te Ruaturo, ka hono ki Pirauui.
23	Kingi Rakena, Renata Te Hou, R. W. Kaitiaia	Waiaua, i te takiwa o Mangonui	Ka timata i te peeke o te pihi a Hone Whiria, i te wai o Waiaua, haere tonu i runga i taua raina, a, ka tuki ki te raina a te Kawanatanga, ka peeke i reira, haere tonu i runga i taua raina, ka tuki ki te raina a Patara i te wainui o Waitotoki, haere tonu i runga i taua raina, ka tuki ki te taha tai, ka peeke i reira, haere tonu i te taha tai, ka tuki ki te peeke timatanga o Waiaua poraka.	30	Hare Reweti Hukakere, Irimana Parahiku, Ruatene Te Wa, Emeri Hare Kerehoma, Wiremu Paratene, Wiremu Ikaroa, Rina Timoti, Ripaka Himi, Ere Paki, Mata Paora, Komine Nganeko, Raiha Te Teira, Paki Karaka, Wi Katana, Kerehoma, Wiremu Keepa	Taipaku, Puke-whau i te takiwa o Mangonui	Ka timata i Pirauui, Mangatawa, Waingau, Te Putaaraukai, Omataiti, Poneke, Te Papa, Wactaro, ka hono ki Pirauui, ka timata ano i Pirauui, ka ahu ki te Tonga, Te Poutahi, Te Kaha, Mangatete, ka huri ki te Marangai, Mauritakina, Kokopu, Te Whatiwhatianga, ka huri ki te Kotiu, Puketoetoe, Werowero, Ohia, Kaurerewa, Te Toanga, ka huri ki te Hauauru, Te Karaka, ka hono ki Te Putaaraukai.
24	Taniora Arapata, Eru Patuone, Rapi Taniora Arapata, Hongi Hika, Paora Uru-roa	Te Pupuki, i te takiwa o Whangaroa	Ka timata i te moana o Whangaroa ki te raina o Waipapa, tika tonu ki te South-west, kia tae ki te wahi ka tutuki ki te raina o Kaingapipiwai, ka huri, tika tonu i te raina o Kaingapipiwai, ka whakawhiti i te awa o Pupuki, tika tonu i te raina o Omaunu Nama 2, ka huri ki te hau Marangai, ka hoki ki te moana o Whangaroa, tika tonu i te raina o Wai-kukupa.	31	Hera Maiho (Sarah Marshall), Hera Matiu, Pene Kaitoa, Matiu Tikao-kao, Matu Tauara	Waipuna, i te takiwa o Mangonui	Ka timata i te whenua o Hami Kemara, ka haere, a, ko te wai o Opoi, ka haere tonu i taua wai, tae noa ki Ikateretere, ka haere i te rohe o Ikateretere, ka tae ki te wai nui o Taipa, ka haere tonu i taua wai, tutuki noa ki te timatanga.
25	Hemi Taitimu, Eparaima Kapa, Keepa Horo, Hemi Riumakutu, Pinea Tiopira, Nutana Mahia, Ngarama Te Maru	Waipuna, i te takiwa o Parengarenga	Ka timata i te awa o Tahatu, ka huri ki te Rawhiti, ka huri ki te Tonga, ka huri ki te Hauauru ka haere i te taha o te awa o Tahatu, ka tutuki ano ki te peeke timatanga.	32	Tipene Aitua, Hohaia Pauhau, Piri Pauhau	Haumapu, i te takiwa o Mangonui	Ka timata i Awaroa Nama 4, ka haere tonu i te wai o Taumatatui, ka puta ki te wai o Waikainga, ka haere tonu i roto o taua wai, a, tae noa ki te timatanga i te rohe o Awaroa Nama 4.
26	Hemi Riumakutu, Eparaima Kapa, Keepa Horo, Wiki Riwhi, Wiki Te Whai, Hemi Paratoi	Te Tokoo-tearawa, i te takiwa o Te Kao, Parengarenga	Ka timata i te taha ki te Hauauru o te awa o Te Kao, ka huri, ka peeke ki te taha ki te Rawhiti, ara, i te taha Tonga; ka huri, ka peeke ki te taha ki te Noihi; ka huri, ka peeke ki te taha Tuaraki; ka huri, ka tutuki ano ki te peeke timatanga, ki te awa o Te Kao.	33	Karipa Hahakai, Nopera Puru, Te Wiremu Pihaku	Taipa, i te takiwa o Mangonui	Ka timata i te awa o Taipa, i tetahi rakau karaka e tu ana i te taha o te awa, ka kake ki runga, ka tae ki te ara tawhito, ka huri, ka haere i taua ara, ka tae ki te kokonga o tetahi pihi i nohoia e Heihei, a, marere ano ki te wai, ki te timatanga.

katuturu ranei, mo nga whenua kua tonoa nei kia wehea, ka whakahaaua nei kia whakatakotoria aua pukapuka ki te araro o te Kooti a te wa e noho ai taua Kooti.

NA TE HAMANA,
Rehita.

Nama.	Ko nga ingoa o nga tangata i tono kia wahia te whenua.	Nga ingoa o nga whenua i tonoa kia roherohia.	Te Takiwa.
1	Taniora Arapata, Hemi Riwiri, Hare Wire, Te Hukaati Taka, Hohepa Taha, Warena Tuoro	Te Totara ..	Whangaroa.
2	Hemare H. Hau ..	Mokau Nama 2	Mangina- ngina.
3	Timoti Puhipi ..	Ngahuirangi ..	Kaitiaki.
4	Pene Te Pae ..	Peria ..	Mangonui.
5	Te Paki Karaka, Reihana Matiu	Te Konoti ..	Mangonui.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whakaitikaitika i nga Ture Whenua Maori, 1883."

(L.S.) WILLIAM F. DRUMMOND JERVOIS, Kawana.

NOTEMEA i whakaturia a Pera Wheraro hei Kai-tiaki mo nga paanga me nga take o Hami Wheraro, tangata Maori o Niu Tireniki ki te whenua kua whakaaturia nei ki te Kupu Apiti ki tenei, i raro i nga tikanga o "Te Ture Whakahaere mo nga Whenua kua tuturu ki nga Maori, 1867," me nga Ture Whakaitikaitika i taua Ture, i raro i etahi tikanga here, a kua puta te tono kia unuhia ana here:

Na he whakaatu tenei kia mohiotia ai tera ka unuhia tonutia te here i runga i taua whenua e Te Kawana, ina pahure nga ra e ono tekau i muri mai i te perehetanga o tenei Panuitanga ki te *Gazette* me te *Kahiti*, he mea kia ahei ai taua Kai-tiaki ki te rihi i taua whenua mo nga tau kotahi tekau ma wha, timata mai i te 1 o nga ra o Hurae, 1884.

He mea tuhi i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-wha o nga ra o Tihema, i te tau o to tatou Ariki kotahi mano e waru rau e waru tekau ma wha.

HONE PARANIHI,
Minita mo te Taha Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KUINI!

KUPU APITI.

TERA piihi whenua katoa kei Te Aute i te Takiwa Porowinitanga o Haaki Pei, e wha rau e rua tekau ma toru nga eka i roto nui ake iti iho, e mohiotia ana ko Waikareao.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whakaitikaitika i nga Ture Whenua Maori, 1883."

NOTEMEA i whakaturia a Anaru Kune hei Kai-tiaki mo nga paanga me nga take o Heani Meke raua ko Kingita Ngahoro, tangata Maori o Niu Tireniki ki te whenua kua whakaaturia nei ki te Kupu Apiti ki tenei, i raro i nga tikanga o "Te Ture Whakahaere mo nga Whenua kua tuturu ki nga Maori, 1867," me nga Ture Whakaitikaitika i taua Ture, i raro i etahi tikanga here, a kua puta te tono kia unuhia ana here:

Na he whakaatu tenei kia mohiotia ai tera ka unuhia tonutia te here i runga i taua whenua e Te Kawana, ina pahure nga ra e ono tekau i muri mai i te perehetanga o tenei Panuitanga ki te *Gazette* me te *Kahiti*, he mea kia ahei ai taua Kai-tiaki ki te rihi i taua whenua mo nga tau e rua-tekau-ma-tahi timata mai i te 12 o Mache, 1884.

He mea tuhi i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-wha o nga ra o Nowema, i te tau o to tatou Ariki kotahi mano e waru rau e waru tekau ma wha.

HONE PARANIHI,
Minita mo te Taha Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KUINI

KUPU APITI.

TERA piihi whenua katoa i roto i te Takiwa Porowinitanga o Haaki Pei, e rua-tekau-ma-onono mano e toru rau eka i roto, nui ake iti iho ranei, e mohiotia ana ko Te Purahotangihia Poraka i runga i te mapi e takoto ana i te Tari Ruri i Nepia. Ko te rohe ki te Raki me te Marangai-ma-raki ko te Maungaharuru Poraka, te awa o Waikoa me nga Poraka o Arapawanui me Tangoio, ki te Tonga ko te Poraka o Morris me nga Poraka o Petane me Pakuratahi, ki te Hauauru ko te awa o Waihoinganga ara ko Te Esk; haunga ia te piihi i rahu-itia i roto i taua poraka mo nga kai-tuku reti, e wha rau nga eka i roto, ka timata nei te rohe i tetahi raina tika tonu mai

i te pito Marangai-ma-raki o te Pakuratahi Poraka i tetahi keeti kei te ara i waenganui o te whenua e tukua nei me te Pakuratahi Poraka, e haere whaka-te-raki tonu ana taua raina tae noa ki te awa e ahu tika tonu atu ana i te rere i roto i te awa koina te rohe i waenganui i te whenua e tukua nei me te Tangoio Poraka.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whakaitikaitika i nga Ture Whenua Maori, 1883."

(L.S.) WILLIAM F. DRUMMOND JERVOIS, Kawana.
HE PANUITANGA.

NOTEMEA kua whakataua nga whenua i roto i te Kupu Apiti ki tenei ki tetahi tangata Maori o Niu Tireniki i raro i etahi tikanga here, a kua puta te tono kia unuhia ana here:

Na he whakaatu tenei kia mohiotia ai tera ka unuhia tonutia te here i runga i taua whenua e Te Kawana, ina pahure nga ra e ono tekau i muri mai i te perehetanga o tenei Panuitanga ki te *Gazette* me te *Kahiti*.

He mea tuku atu i raro i te ringa o His Excellency Sir William Francis Drummond Jervois, Kawana o te Koroni o Niu Tireniki, he mea whakaputa ano i raro i te Hiiri o taua Koroni i Dunedin, i tenei te rua-tekau-ma-warua o nga ra o Nowema, i te tau o to tatou Ariki kotahi mano e waru rau e waru tekau ma wha.

HONE PARANIHI,

Minita mo te Taha Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KUINI!

KUPU APITI.

Ko tera piihi whenua katoa i te Takiwa o Poneke e rua eka e rua ruiri tekau paati i roto, nui ake iti iho ranei, ko taua piihi whenua Maori katoa e mohiotia ana ko Orangikaupapa Nama 5, ara ko Nama toru mano e toru rau e toru tekau ma ono, ko taua whenua katoa e mau na te whakaaturanga i roto i te 229 o nga wharangi o te Pukapuka Rehita Karauna Karaati, Nama 21.

Me tera piihi whenua katoa hoki i roto i te Kaute o Hutt, e toru eka e whitu paati i roto, nui ake iti iho ranei, ara ko Rota Nama 10 i runga i te mapi o Orangikaupapa, Whenua Rahui Maori, ko taua whenua katoa e mau na te whakaaturanga i roto i te 234 o nga wharangi o Te Pukapuka Rehita Tiwhikete Nama 21.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whakaitikaitika i nga Ture Whenua Maori, 1883."

(L.S.) WILLIAM F. DRUMMOND JERVOIS, Kawana.

HE PANUITANGA.

NOTEMEA kua whakataua te whenua i roto i te Kupu Apiti ki tenei ki tetahi tangata Maori o Niu Tireniki i raro i etahi tikanga here, a kua puta te tono kia unuhia taua here:

Na he whakaatu tenei kia mohiotia ai tera ka unuhia te here i runga i taua whenua e Te Kawana, mo tetahi wa ina pahure nga ra e ono tekau i muri mai i te perehetanga o tenei Panuitanga ki te *Gazette* me te *Kahiti*, he mea kia taea ai te rihi taua whenua mo nga tau e iwa timata atu i te 10 nga ra o Hanuere kotahi mau e waru rau e iwa tekau ma ono.

He mea tuku atu i raro i te ringa o His Excellency Sir William Francis Drummond Jervois, Kawana o te Koroni o Niu Tireniki, he mea whakaputa ano i raro i te Hiiri o taua Koroni i te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te rua-tekau-ma-rima o nga ra o Oketopa, i te tau o to tatou Ariki kotahi mano e waru rau e waru tekau ma wha.

HONE PARANIHI,

Minita mo te Taha Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KUINI

KUPU APITI.

TERA piihi whenua katoa i roto i te Takiwa o Oco, kotahi mano e whitu rau e iwa tekau ma rua eka kotahi ruiri i roto, nui ake iti iho ranei, ara ko Rota Nama 1, me tetahi wahi o Rota Nama 2, o Poraka 11., me Rota Nama 4, o Poraka 11., i runga i te mapi o taua takiwa, ko taua whenua katoa i roto i tetahi Karaati i puta atu i te Karauna i te 4 o nga ra o Popuere, 1881, e mau na te whakaaturanga i roto i te 66 o nga wharangi o te Pukapuka Rehita Nama 7, i New Plymouth (Niu Paremata). Haunga ia tetahi wahi o taua whenua i roto i taua Karaati e rua tekau ma tahi eka e toru ruiri i roto, nui ake iti iho ranei, e mau na te alua i runga i te mapi o nga whenua i roto i taua Karaati kua oti te whaka-takoto ki te Tari o te Takiwa Whenua Rehita i New Plymouth (Niu Paremata).

*Panuitanga i raro i "Te Ture Whakatikatika i nga Ture
Whenua Maori, 1883."*

(L.S.) WILLIAM F. DRUMMOND JERVOIS, Kawana.
HE PANUITANGA.

NOTEMEA kua whakataua te whenua i roto i te Kupu
Apiti ki tenei ki tetahi tangata Maori o Niu Tireni i
raro i etahi tikanga here, a kua puta te tono kia unuhia taua
here:

Na he whakaatu tenei kia mohiotia ai tera ka unuhia
tonutia te here i runga i taua whenua e Te Kawana, ina
pabure nga ra e ono tekau i muri mai i te perehetanga o tenei
Panuitanga ki te *Gazette* me te *Kahiti*.

He mea tuku atu i raro i te ringa o His Excellency,
Sir William Francis Drummond Jervois, Kawana.

o te Koroni o Niu Tireni, he mea whakaputa ano
i raro i te Hiiri o taua Koroni i te Whare o te
Kawana i Poneke, i tenei te rima o nga ra o
Nowena, i te tau o te tatou Ariki kotahi mano e
waru rau e waru tekau ma wha.

HONE PARANIHU.

Minita mo te Taha Maori.

E TE ATUA TORUNGIA TE KUNI!

KUPU APITI.

Tena piihi whenua katoa i roto i te Takiwa Porowinitanga o
Akarana, kotahi tekau nga eka i roto, nui ake iti iho ranei
kei Te Kawakawa, i te Takiwa o Pei-o-whairangi me te
Kaute o Hokianga, e mohiotia ana ko Tarakihi, Nama
3448.

I taja i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni e GEORGE DIDSBURY, Kai-ta o te Kawanatanga, Poneke.